

איזהו נשך פרק המישי בבא מציעא

סז.

עין משפט
נר מצוה

(א) יצמות ק"ו. כמובן ק"ו.
(ב) ר"מ מ"ו וכן ב"ר"ר
וה"ש ליתא, (ג) ג"ר ר"ש
(ד) (לעיל ס"א).
(ה) וי"ט מ"ו מ"ו יצמות פה.
ד"ה בלתיא.

הגהות הב"ח

(א) ג"מ וכן אמר רבה כ"י.
(ב) ר"ש ד"ה אכל כשעור
וכי הוה לי זוי (ג) מ"מ
ומה שני"ב ספר: (ד) ד"ה
לא מסלקין וכו' דכיון
דכי אכלינן:

הגהות הגר"א

[א] ג"מ סמכה דעמיה
כו' י"ב ואזי מוכר אלא
על תנאי זה. טו"ש י"ד
כ"י קט"ד וז"מ כ"י
ק"י"ב וק"מ"ל שאל תאמר
ללא סמכה דעמיה ומתלה
המוכר בלא תנאי קמ"ל
דהוא תנאי גמור אבל
המכ"ם גורם לא סמכה
כו' ולא קנה כלום וכמו
לח"מ שפירש מ"ש אי הו
לי זוי כ"י לא תורת שאלה
אלא בתנאי גמור וכיון שאל
שתק השלח אלא אמר
את ונוולא את לא נגזר
ומקמי ע"ש וכו' כ"ע
מ"מ כ"י ר"י: [ב] שם
ובדמיה כ"י אכל ט"פ י"ב
לא גרסת הרמב"ם וכו'
גרסת הר"י. מ"מ ח"ס
ומחשבוני משטר לטורח
(דלגוסת רש"י כ"ש הו'):
[ג] שם עבד ר"ח עובד
ביתומים קטנים כדנ"ל.
י"ב הר"י ורמב"ם ל"ג
לה אכל הר"ש ופ"ט
כמובן: [ד] רש"י ד"ה
לא מסלקין. עד כ"י.
י"ב ורמב"ם פ"י שאני
מכנה לו הכל אלא כמו
שירא הדינים אכל ש"פ
פירוש כפירוש: [ה] תוס'
ד"ה פירי. א"ע כ"י.
י"ב וכו' הר"ש א"ל
הר"י ורמב"ם כתבו משום
דהוי רבית קלושה וע'
ברא"ש בנדרים:

הוה יציבנה. כי אמר ומודינא דלי שמיט ואכיל כו': **וצעי לאופזיה**
אונאה. דתנן (לעיל דף נ"א). דמחזיר לו אונאה ואע"ג דמדעת
נתן לו הואיל וטעה אלמא מחילה בטעות לאו מחילה היא:
ואודיק. השגיח צי ורעה שהיה צדעמי להשיב על דבריו: **חויסן**
אילוניגוס. קדמני להראוטי טעמא
לדבריו מאילוניגוס כדלקמן: **הממאנס.**
קטנה יתומה שהשיאתה אמה לדעתה
אמרו חכמים יכולה למאן דמן המורה
אין מעשה קטנה כלום ואמה אינה
זוכה בה לקדשה ורצון הוא דמקון
נשואין לימותה שלא ינהגו בה מנהג
הפקר ושמרנה בעלה והם אמרו
דקאי לה צמיאון: אין לה כסופה.
ואף מה שהכניסה לו צדונייתה
ושמאנת צדונתה וכל שכן מאתים
שמיקנו לאשה משום דבעל כרחיה
נפקא: **שנייה.** שנינו לעריות שגורו
חכמים צ"פ שני דיבמות (דף כ"ו.) אין
לה כתובה דקנסא הוא דקנסין לה
מפני שמרגילתו עליה כדלמרינן
ציבמות (דף ק"ה): **והאילוניגוס.**
דוכרניתא ללא ילדה לשון א"ל. אין
לה כתובה שמקוה טעות ללאו
אדעתא דהכי נקבה ואע"ג דכי מחלה
היא נדונייא דילה למוסרה בידו טעות
הואי מחילה בטעות הואי מחילה: ולא
פירות. נכסים שנפלו לה בירושה
אחר שנשאת מיקנו חכמים שהבעל
אוכל פירות ולה מיקנו תחתיהן שאם
נשבת חייב לפדותה משלו. ואלו אף
על פי שאין להם תקנת פירות שאם
נשבת לא יפדנה דלא קרינא בה
ואותבינן לאינתו אפילו הכי לנשתא
לא יחזיר לה פירות שאכל: **ולא בלאום.**
הכניסה לו צגדים צדונייתה אפי'
יש מהם קיימים לא יחזיר בלאומיהן.
אלמא מחילת אכילת פירות אע"פ
בטעות מחלה לו מחילה היא: דלא
ידע. שנמאנה ללחול הלךך אין
כאן מחילה ואפילו בטעות: **דניחא לה**
דניפוק עליה קלא שמה דאישות. ואפי'
להאכילו: א"ל מוכר לשליח: אי
הוה לי זוי מחדר. לי רוצה אני
שמקבל מעומי: אם ונוולא אחי.
אתה והיא קרוצים אתם ותמרו
ציניכם. ונוולא לשון ארמי בין צובר
בין צנקה כשוריה לומר אתה והוא
או והיא כן ראיתי בתשובת

בטעות ולא הוה מחילה ולכן הדרי פירי אכל אם היה נותנו צדונת
רבית לא הוה הדרי לאצק רבית הוא אכל התם גבי פירות דקל
זביני ולא מחילה בטעות היא דכיל לומר מ"מ אין לו לחזור
כי היכי דליקו צדונותיה ולכן אית לן למימר דאפילו היה יודע
שיכול לחזור לא היה חוזר ורצא דהוה
צעי לאותביה מאונאה היה סבור
לדעמא דרב נחמן ללא מפקינן צאי
שמיט ואכיל משום דמחילה בטעות
הוא מחילה ולפי סברת רבא היה
משיבו ומציא ראייה מאילוניגוס:
הממאנת והשנייה והאילוניגוס
אין אהן בתובה
פירות ומוזנות ובלאות. צ"פ דכמו'
(דף ק"ו): תניא כיצד אמרו ממאנת
אין לה מוזנות אי אמה יכול לומר
ביושבת תחת בעלה שהרי בעל חייב
במוזנותיה אלא כגון שהלך בעלה
למדינת הים ולותה ואכלה ועמדה
ומיאנה ואילוניגוס נמי יש לפרש בענין
זה ללמונות שאחר מילון ואחר
שנמאנת אילוניגוס לא אצטרך דפשיטא
לית לה מוזני ושנייה אין לפרש
ביתא תותיה דהא מילתא דפשיטא
דהא אפילו אלמנה לכ"ג דלית לה
כתובה אין לה מוזנות היכא דיתבא
תותיה כדלמך צ"ש מותרות (יצמות דף
פ"ה.) וס"ס צעמוד והולא קאי מוזני
אית לה וכשהלך בעלה למדינת הים
ולותה ואכלה לא אצטרך דהא
אלמנה לכ"ג כ"ג נמי אין לה כדמסיק
צ"ש מותרות אלא לאחר מיתה
אפ"ר דס"ד דיש לה כמו אלמנה:
דלמריה התם:
ובלאות. פ"י צונקט שהכניסה לו
צגדים צדונייתה אפילו
יש מהן קיימין לא יחזיר ואי אפשר
לומר כן דכלל מקום שמיידי בלאות
קיימין מזכיר בהדיא קיימין כדלמך
סוף פרק א"ע"פ (כמובן דף ק"ג.) מרדה
הפסידה בלאותיה קיימין וצטרף
אלמנה (ניזונות) (שם דף ק"ה.) נמי
אמרינן זנתה לא הפסידה בלאותיה
קיימין ובהדיא אמרינן צ"פ אלמנה
(שם.) צגמרא דהך משנה לא שנו
אלא נכסי מלוג אכל נכסי אלא ברזל
אית לה ופריך שהייה אילינא אממאנת
ואילוניגוס אי דליתנהו אידי ואידי
שקלה ואי דליתנהו אידי ואידי לא שקלה
אלא אשנייה אי דליתנהו אידי ואידי
כך מילתא דומיא דמוזנות (שם):
פירי מאי ברבית קציצה דמי ויוצאין. [ה] אע"ג דמשמע הכא דאי
הדרו פירי לא הדרו אלא מטעם דהוי רבית קצוה מכל
מקום רבינא דאפיק פירי ע"כ לאו מהאי טעמא דהא אית ליה
צריש פירקין (לעיל דף ס"ג.) דמשכנתא בלא נכיימא צדינינו אין מחזירין
ממלוה ללוה אלא צ"ל דטעמא דרבינא משום דהוא מחילה בטעות
ולא הוה מחילה ודוקא צדיני כעין עובדא דרבה בר רב הונא
אפיק רבינא פירי ולא בהלואה ור"ת מפרש הכא כרבית קצוה
דמי לא מטעם רבית קצוה יוצאים אלא כלומר משום דמחילה
בטעות לא הוה מחילה ויוצאים כמו רבית קצוה דיוצאה או
דילמא הוה מחילה ואין יוצאים כצדק רבית דאין יוצאים צדינין
ואין נראה דמה לו לתלות מחילה בטעות צדית קצוה אכל
טעמא דרבינא הוא דאי משום מחילה כדפרישית:

ס"ד א מ"י פ"ד מהל'
אשת ה"ה סמג
עשין מ"ט טו"ש א"ע כ"י
ק"ו ספ"ה ה' וס"י קנה
ספ"י ו':
ס"ה ב מ"י ש"ס ה"י ז
ועי' בהשגות
וימגד משה טו"ש
א"ע כ"י קטו ספ"י ד:
ס"ו ג מ"י ש"ס טו"ש ש"ס
ספ"י ג':
ס"ז ד ה' מ"י פ"ו מהל'
מלוה ה"י ד עי' מ"מ
ופ"ה מהל' מכירה ה"י יב
סמג עשין פ"ב ולחון ק"ג
טו"ש ח"מ כ"י ק"ב ספ"י
י"ב ו"ח ח" ספ"י ח טו"ש
י"ד ס"י ק"ב ספ"י ג':
ס"ח ו' מ"י פ"ו מהל'
מלוה וזה ה"ה א
ועי' ש"ס ה"י ו' ובהשגות
וימ"מ סמג לחון ש"ס
טו"ש י"ד ס"י ק"ב ספ"י
ג וע"ש:
ס"ט ח מ"י פ"ו מהל'
מלוה וזה ה"ה א
סמג ש"ס טו"ש כ"י ק"ב
כל הסוגיא וע"ש ש"ס בה
פירושי שו"ס:

מוסף רש"י

הממאנת
והאילוניגוס אין להן
לא כתובה. ממאנת
משום דעמנה יוצאה,
שהיא קנסא דרצון הוא
דלמרינן ציבמות צ"פ יש
מותרות (פ"ה.) מפני שהיא
מרגילתו וטעמה שאינה
מפסקת כלום צנשאין.
שאני הפסקת בהן ואלה
כשר. אילוניגוס משום דמקח
טעות הוא (כתובות ק').
ולא פירות. דין פירות
והוא פירקונה שמיקני
חכמים תחת פירות נכסי
מלוג שהוא אוכל אין לה ואם
נשבת אפי' חייב לפדותה,
דלמך כמובן כמובן וכיון
דלחין לה כתובה אין לה
תנאי כתובה. וכן מוזנות
נמי תנאי כתובה מיהו,
ובפיק בתרא (שם ק"ו):
אמרינן כיצד אמרו ממאנת
אין לה מוזנות. אי אמה יכול
לומר ביושבת תחתיה שהרי
בעלה חייב במוזנותיה,
אלא שאלה הלך למדינת
הים ולותה ואכלה ועמדה
ומיאנה אינו משלם (שם ק').
וע"ה. ולא בלאות. שחקי
צגדים שהייתה לו צדונת
ולכן הוא אינו מחזיר לה
בציאתה (שם).

בגדולים

הגאונים. ואני אומר שזה שמה: **משכנתא מאי.** משכן לו שדה ולא
קץ עמו לאכול פירות לשם רבית אלא סתם והוא ירד ועשה ואכל:
הכא נמי לא קץ ליה. ופליג אדרב נחמן דאמר לעיל הדרא ארעא
והדרי פירי: **וחשיב.** כמה אכל פירות ואפקינהו מיניה: **באסרא**
דמסלקי. במקום שנהגו להלוות סתם ומלוה אוכל פירות ולא פסק
עמו צנכייחא כדלקמן ונהגו ללוק את המלוה ממנה בכל עת שתשיג
יד הלוה למעות: **אכל כשיעור זווי.** כפי מה שנמכרין הפירות
בשוק וצא הלוה לפנינו ותבע ואמר איני רוצה שיאכל פירותי
ברבית ישומו פירות שאכל ויטלם צדונו אילו הוה לי זוי (שם) לא
מסלקין ליה השתא נמי פירי אכל זוי דידי נינהו: **מסלקין ליה.**
ואע"ג דאצק רבית הוא ואינה יוצאה צדינין הני מיילי לנתר
דשקליה אכל זה זריו הוא ואינו מניחו לאכול אלא כדי הקרן:
אכל טפי לא מפיקין מיניה. דאצק רבית הוא ואינה יוצאה
צדינין: **ולא מחשבינן משטרא לטערא.** אם חייב לו מעות בשטר
אחר אין העודף צוה שאכל פרעון לחוב השטר האחר דהאי
אפקינן מיניה הוא מה שאכל כבר: **וציטומים.** אם שדה זו של
יתומים היא: **אכל טפי מפיקין מיניה.** שצ"ד שבעיר אציהן של
יתומים והרי הם שליטים לעשות משפט והם לא מחלו על העודף
שאכל והוה ליה כמאן דסלקוה משעתא דאכל שיעור זוי: לא
מסלקין ליה בלא זווי. [ד] עד שיתן לו כל שיעור מעות הלוואתו (שם) וכיון
דכי אכליניהו להך לאו צדונת פרעון אכליניהו הוה ליה אצק רבית
אפוקי מיניה אצק רבית שאכל הוא. והאי דנקט לעיל אתרא דמסלקי דאילו אתרא דלא
לננהגן ואילו הוה ליה זוי לא מני מסלק ליה הכל מודים דכל אומן